

383

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA OBRONY NARODOWEJ

z dnia 25 marca 2010 r.

w sprawie warunków technicznych dozoru technicznego dla niektórych specjalistycznych urządzeń transportu bliskiego¹⁾

Na podstawie art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorcze technicznym (Dz. U. Nr 122, poz. 1321, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. 1. Rozporządzenie określa warunki techniczne dozoru technicznego w zakresie projektowania, wytwarzania, w tym materiałów i elementów, eksploatacji oraz naprawy i modernizacji specjalistycznych urządzeń transportu bliskiego, które mogą stwarzać zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego oraz mienia i środowiska wskutek wyzwolenia energii potencjalnej lub kinetycznej przy przemieszczaniu ludzi lub ładunków w ograniczonym zasięgu.

2. Rozporządzenie dotyczy następujących specjalistycznych urządzeń transportu bliskiego zainstalowanych i eksploatowanych w jednostkach organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej lub przez niego nadzorowanych oraz w przedsiębiorstwach, dla których Minister Obrony Narodowej jest organem założycielskim:

- 1) mechanicznych urządzeń załadowczo-startowych rakiet,
- 2) mechanicznych urządzeń załadowczych torped,
- 3) podestów ruchomych zamontowanych na uzbrojeniu lub sprzęcie wojskowym,
- 4) pomocniczego osprzętu podnośnego,
- 5) suwnic zamontowanych na uzbrojeniu lub sprzęcie wojskowym,
- 6) urządzeń technicznych służących do manipulacji kontenerami,
- 7) urządzeń treningowych do skoków spadochronowych,

¹⁾ Niniejsze rozporządzenie zostało notyfikowane Komisji Europejskiej w dniu 10 grudnia 2009 r., pod numerem 2009/0665/PL, zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597), które wdraża postanowienia dyrektywy 98/34/WE z dnia 22 czerwca 1998 r. ustanawiającej procedurę udzielania informacji w zakresie norm i przepisów technicznych (Dz. Urz. WE L 204 z 21.07.1998 r., str. 37, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 20, str. 337, z późn. zm).

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 74, poz. 676, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, z 2006 r. Nr 104, poz. 708, Nr 170, poz. 1217 i Nr 249, poz. 1832, z 2008 r. Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 98, poz. 817 i 818 oraz z 2010 r. Nr 47, poz. 278.

8) urządzeń załadowczo-wyładowczych mostów wojskowych,

9) wciągarek i wciągników zamontowanych na uzbrojeniu lub sprzęcie wojskowym,

10) wciągarek wykorzystywanych do przemieszczania osób lub ładunków niebezpiecznych stosowanych na statkach powietrznych, jednostkach pływających, wozach bojowych i pojazdach należących do Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej,

11) żurawi zamontowanych na uzbrojeniu lub sprzęcie wojskowym,

zwanych dalej „urządzeniami”.

3. Projektowanie i wytwarzanie, w tym materiałów i elementów urządzeń, odbywa się z uwzględnieniem specyfikacji technicznych opracowanych przez gestora UiSW dla tych urządzeń, na podstawie warunków technicznych ustalonych z Wojskowym Dozorem Technicznym, zwanym dalej „WDT”.

§ 2. Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

1) dokumentacja odbiorcza — dokumentację, jaką eksploatujący przed przystąpieniem do eksploatacji urządzenia przedkłada WDT przed uzyskaniem pierwszej decyzji zezwalającej na eksploatację;

2) dokumentacja techniczna — ogół uzgodnionych z WDT dokumentów niezbędnych do wytworzenia urządzenia (w formie rysunków technicznych, schematów, opisów, obliczeń);

3) eksploatujący — użytkownika UiSW (osobę, komórkę lub jednostkę organizacyjną Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej) wykorzystującego zgodnie z przeznaczeniem UiSW przydzielone na podstawie etatów i tabel należności lub przydzielone dodatkowo do realizacji zadań służbowych, odpowiedzialnego za utrzymanie ich właściwego stanu technicznego;

4) gestor UiSW — jednostkę (komórkę lub osobę) organizacyjną resortu obrony narodowej odpowiedzialną za wprowadzenie do eksploatacji urządzenia, w tym opracowanie specyfikacji technicznej lub uzgodnienie dokumentów niezbędnych do objęcia dozorem urządzenia;

5) księga rewizyjna urządzenia — zbiór dokumentów dotyczących danego urządzenia przechowywany przez eksploatującego, zawierający w szczególności: dokumentację odbiorczą, protokoły z wykonanych czynności i badań oraz decyzje administracyjne dotyczące eksploatacji tego urządzenia;

- 6) ładunek niebezpieczny — ładunek o właściwościach wybuchowych, żrących, trujących lub palnych, który może w trakcie zaistniałego wypadku stanowić zagrożenie dla życia, zdrowia ludzkiego, mienia lub środowiska poprzez jego rozprzestrzenianie się, pożar lub wybuch;
- 7) mechaniczne urządzenia załadownicze torped — urządzenia służące do załadunku i umieszczenia torped w wyrzutni;
- 8) niebezpieczne uszkodzenie — nieprzewidziane, nagłe uszkodzenie urządzenia, w wyniku którego urządzenie nie może być eksploatowane albo przy istnieniu którego dalsza jego eksploatacja stanowi zagrożenie dla życia, zdrowia ludzkiego, mienia lub środowiska;
- 9) pomocniczy osprzęt podnośny (POP) — urządzenie pośredniczące między specjalistycznym urządzeniem transportu bliskiego a ładunkiem niebezpiecznym;
- 10) przeciążenie — obciążenie urządzenia ładunkiem o masie większej niż 100 % udźwigu;
- 11) sprawozdanie z uzgodnienia dokumentacji — informację potwierdzającą, że dokumentacja urządzenia spełnia wymagania rozporządzenia;
- 12) urządzenia treningowe do skoków spadochronowych — urządzenia wraz z urządzeniami chwytającymi, przeznaczone do przemieszczania ludzi podczas treningów skoków spadochronowych;
- 13) urządzenia załadowniczo-startowe raket — urządzenia przeznaczone do przemieszczania raket celem nadania im wymaganych kątów naprowadzania i kierunku podczas startu;
- 14) urządzenia załadowniczo-wyładowcze mostów wojskowych — urządzenia przeznaczone do pokonywania z marszu przeszkód terenowych, w których przeszło mostu przemieszcza się z pojazdu bazowego na przeszkodę i z przeszkody na pojazd bazowy za pomocą mechanizmu dźwigniowego (manipulatora);
- 15) uzbrojenie i sprzęt wojskowy (UiSW) — techniczne środki walki, w tym środki bojowe, sprzęt techniczny oraz wyposażenie, które ze względu na swoje wymagania lub właściwości techniczno-konstrukcyjne oraz sposób zaprojektowania lub wykonania są przeznaczone do wykorzystania przez wojsko.

§ 3. 1. Na urządzeniu powinna być zamocowana w miejscu dostępnym trwała i czytelna tabliczka znamionowa, odporna na działanie czynników atmosferycznych, zawierająca co najmniej:

- 1) nazwę wytwórcy;
- 2) numer fabryczny;
- 3) rok produkcji;
- 4) parametry robocze.

2. Urządzenie powinno być oznakowane w widocznym miejscu numerem ewidencyjnym WDT.

Rozdział 2

Dokumentacja

§ 4. 1. W fazie projektowania urządzenia projektant powinien opracować w dwóch egzemplarzach dokumentację techniczną (w języku polskim) i przedłożyć ją WDT w celu uzgodnienia.

2. Dokumentacja techniczna powinna zawierać co najmniej:

- 1) rysunki zestawieniowe urządzenia, zespołów i podzespołów oraz rysunki elementów, które pozwolą na dokładne sprawdzenie zgodności rozwiązań konstrukcyjnych z wymaganiami dokumentów odniesienia;
- 2) schematy kinematyczne mechanizmów zawierające podstawowe parametry przekładni;
- 3) schematy układów cięgowych w mechanizmach napędowych, z podaniem parametrów cięgien, współczynników bezpieczeństwa, wartości średnic bębnow, krążków linowych i łańcuchowych oraz sposobu mocowania końców cięgien;
- 4) schematy ideowe i montażowe układów elektrycznych, hydraulicznych i pneumatycznych napędu i sterowania, zawierające charakterystyczne dane i parametry elementów składowych;
- 5) obliczenia techniczne;
- 6) sprawozdania z badań (jeżeli były wykonywane, np. na prototypie);
- 7) identyfikację i analizę zagrożeń;
- 8) wykaz zastosowanych w całości lub częściowo dokumentów odniesienia;
- 9) informację o badaniach, które mają być przeprowadzone podczas wytwarzania;
- 10) informację o kwalifikacjach lub świadectwach kwalifikacyjnych personelu wykonującego połączenia nierozłączne i przeprowadzającego badania nieniszczące;
- 11) informację o procesach wykonywania połączeń nierozłącznych;
- 12) instrukcję eksploatacji.

3. Z uzgodnienia dokumentacji technicznej WDT sporządza sprawozdanie.

4. Uzgodnienie dokumentacji technicznej jest potwierdzane przez WDT na tej dokumentacji (rysunku zestawieniowym) pieczęcią potwierdzającą uzgodnienie.

5. Wszelkie zmiany w dokumentacji technicznej, o której mowa w ust. 1, wymagają dodatkowych uzgodnień z WDT.

§ 5. Obliczenia techniczne urządzenia, o których mowa w § 4 ust. 2 pkt 5, powinny zawierać:

- 1) obliczenia konstrukcji nośnych;
  - 2) obliczenia mechanizmów i układów ciągnowych;
  - 3) obliczenia stateczności (zabezpieczenia przed wywróceniem);
  - 4) obliczenia nacisków kół na tor jezdny lub obciążenia podpór;
  - 5) obliczenia: zabezpieczeń przed przemieszczaniem urządzenia po torze siłami wiatru, zderzaków, odbojów i łap oporowych;
  - 6) analizę kinematyczną ruchów (tory ruchów, prędkości, przyspieszenia).
- § 6. Identyfikacja i analiza zagrożeń, o których mowa w § 4 ust. 2 pkt 7, powinny uwzględniać:
- 1) temperatury pracy;
  - 2) zagrożenie korozją;
  - 3) drgania — zmęczenia mechaniczne;
  - 4) zjawiska sejsmiczne;
  - 5) oddziaływanie śniegu i wiatru;
  - 6) inne zdefiniowane obciążenia;
  - 7) inne zagrożenia zidentyfikowane przez wytwarzającego lub zamawiającego.
- § 7. 1. Instrukcja eksploatacji, o której mowa w § 4 ust. 2 pkt 12, powinna zawierać co najmniej:
- 1) parametry techniczne urządzenia i jego urządzeń zabezpieczających, w szczególności:
    - a) udźwig,
    - b) wysokość podnoszenia,
    - c) prędkości ruchów roboczych,
    - d) wydajność,
    - e) rodzaj napędu,
    - f) wielkość całkowitej masy,
    - g) ograniczniki ruchów roboczych,
    - h) szczegółowe dane dotyczące urządzeń chwytających,
    - i) dane techniczne ciągów nośnych z określeniem współczynników bezpieczeństwa,
    - j) urządzenia sygnalizacyjne,
    - k) urządzenia łączności,
      - l) ograniczniki obciążenia,
    - m) miejsce i rodzaj sterowania,
    - n) ograniczniki prędkości i urządzenia chwytne lub inne elementy zapobiegające nadmiernemu wzrostowi prędkości;
  - 2) opis budowy, działania i regulacji mechanizmów, zespołów i elementów wyposażenia mechanicznego, elektrycznego, hydraulicznego lub pneumatycznego;
  - 3) opis budowy, działania i regulacji elementów bezpieczeństwa i urządzeń ochronnych;
  - 4) wymagania dotyczące wykonania i eksploatacji torowiska i toru jezdny — dla urządzeń szynowych;
  - 5) wskazania dotyczące bezpiecznej eksploatacji, w zależności od jego przeznaczenia i przewidywanych warunków pracy, a także dających się przewidzieć innych sytuacji, w szczególności:
    - a) zakresu temperatur użytkowania (minimalnej i maksymalnej),
    - b) innych warunków użytkowania, takich jak atmosfera wybuchowa, agresywne środowisko, zapylenie, zadymienie, wilgotność,
    - c) odporności na zakłócenia pracy związane z oddziaływaniem zewnętrznego promieniowania elektromagnetycznego oraz emisyjności takiego promieniowania przez samo urządzenie,
    - d) silnych wiatrów,
    - e) wyładowań atmosferycznych,
    - f) przemieszczania ładunków niebezpiecznych lub materiałów promieniotwórczych,
    - g) odporności na promieniowanie UV (zawiesia i części z tworzyw sztucznych),
    - h) nieszczęśliwego wypadku lub niebezpiecznego uszkodzenia;
  - 6) informacje dotyczące wymaganych kwalifikacji osób obsługujących i konserwujących urządzenia;
  - 7) w zakresie obsługi:
    - a) opis działania urządzeń sterowniczych i sygnalizacyjnych,
    - b) informacje dotyczące wskazań przyrządów pomiarowo-kontrolnych wraz z rysunkami przedstawiającymi rozmieszczenie tych przyrządów,
    - c) wskazanie sposobu i zasad sterowania ruchami mechanizmów,
    - d) wykaz obowiązków obsługującego i czynności niezbędnych do wykonania przed, podczas i po zakończeniu pracy,
    - e) informacje dotyczące emisji fizycznych czynników szkodliwych dla zdrowia, w szczególności hałasu, drgań mechanicznych oraz pól i promieniowania elektromagnetycznego;
  - 8) w zakresie konserwacji:
    - a) wykaz niezbędnych czynności wykonywanych przez konserwatora,
    - b) sposób wykonywania czynności konserwacyjnych, technologii montażu i demontażu, z określeniem wielkości momentów dokręcania połączeń śrubowych oraz sprawdzenia prawidłowości wykonanych działań wraz z określeniem zakresów i terminów przeprowadzanych przeglądów konserwacyjnych, z uwzględnieniem załącznika nr 2 do rozporządzenia;

- 9) wykaz podstawowych usterek lub nieprawidłowości, które mogą występować podczas eksploatacji, z określeniem przyczyn i sposobu ich usunięcia.
2. W zależności od konstrukcji urządzenia i jego warunków eksploatacji treść instrukcji eksploatacji, za zgodą WDT, może być ograniczona lub ujęta w dokumentacji techniczno-ruchowej, instrukcji eksploatacji UiSW lub maszyny, w których jest zainstalowane urządzenie.
- § 8. 1. Wytwarzający urządzenie powinien wystawić dokument poświadczający, że urządzenie to zostało wykonane i zbadane zgodnie z dokumentacją techniczną oraz warunkami określonymi w uprawnieniu do wytwarzania.
2. Wytwarzający powinien przekazać eksploatującemu wraz z urządzeniem (sporządzone w języku polskim) dwa komplety dokumentów, o których mowa w § 10 ust. 1 pkt 2–5.
- § 9. 1. Dokumenty niezbędne do objęcia dozorem technicznym urządzenia wcześniej eksploatowanego w innej armii uzgadnia z Szefem WDT gestor danego UiSW.
2. Do uzgodnienia, o którym mowa w ust. 1, powinny być przedłożone (sporządzone w dwóch egzemplarzach w języku polskim), z zastrzeżeniem ust. 3, następujące dokumenty:
- 1) parametry techniczne urządzenia i jego urządzeń zabezpieczających;
  - 2) dokumenty dostarczone przez wytwórcę urządzenia (deklaracje, poświadczenia wykonania) — jeżeli występują;
  - 3) rysunek zestawieniowy, przedstawiający ogólny widok urządzenia z podaniem wymiarów gabarytowych i wymiarów określających jego parametry techniczno-ruchowe;
  - 4) schematy elektryczne, hydrauliczne i pneumatyczne (o ile mają zastosowanie), ze wskazaniem osprzętu, wielkości zabezpieczeń, przekrojów przewodów, wielkości ciśnień, rodzajów zaworów zabezpieczających;
  - 5) schematy układów cięgnowych (o ile mają zastosowanie) w mechanizmach napędowych z podaniem wielkości charakterystycznych lin i łańcuchów, średnic bębnow, kół krążków i sposobów mocowania końców lin;
  - 6) instrukcja eksploatacji urządzenia zawierająca:
    - a) wskazania dotyczące bezpiecznej eksploatacji urządzenia, w zależności od jego przeznaczenia i przewidywanych warunków pracy, a także dających się przewidzieć sytuacji anormalnych,
    - b) informacje dotyczące wymaganych kwalifikacji osób zajmujących się obsługą i konserwacją urządzenia,
    - c) opis działania i regulacji mechanizmów, zespołów i elementów wyposażenia mechanicznego, elektrycznego, hydraulicznego lub pneumatycznego,
    - d) opis budowy, działania i regulacji elementów bezpieczeństwa i urządzeń ochronnych,
    - e) w zakresie obsługi urządzenia:
      - opis działania urządzeń sterowniczych i sygnalizacyjnych,
      - informacje dotyczące wskazań przyrządów pomiarowo-kontrolnych wraz z rysunkami przedstawiającymi rozmieszczenie tych przyrządów,
      - wskazanie sposobu i zasad sterowania ruchami mechanizmów,
      - wykaz obowiązków i czynności obsługującego przed, w czasie, podczas i po zakończeniu pracy,
    - f) w zakresie konserwacji urządzenia:
      - zasady wykonywania czynności konserwacyjnych, technologii montażu i demontażu, z określeniem wielkości momentów dokręcania połączeń śrubowych oraz sprawdzenia prawidłowości wykonanych działań, wraz z określeniem zakresów i terminów przeprowadzanych przeglądów,
      - wykaz czynności do wykonania przez konserwującego w ramach jego obowiązków,
    - g) wykaz podstawowych usterek lub nieprawidłowości, które mogą występować podczas eksploatacji urządzenia, z określeniem przyczyn i sposobu ich usunięcia,
    - h) warunki dotyczące wykonania i eksploatacji torowiska i toru jezdnego, jeżeli ma to zastosowanie.
3. Dokumentacja POP powinna zawierać:
- 1) opis techniczny urządzenia;
  - 2) dokumenty dostarczone przez wytwórcę urządzenia (deklaracje, poświadczenia wykonania) — jeżeli występują;
  - 3) rysunek przedstawiający ogólny widok POP, z podaniem wymiarów gabarytowych i wymiarów określających jego parametry techniczno-ruchowe;
  - 4) schemat przyłożenia siły obciążającej podczas prób technicznych;
  - 5) schematy: elektryczny, hydrauliczny i pneumatyczny, z podaniem wielkości charakterystycznych (jeżeli mają zastosowanie);
  - 6) schematy układów cięgnowych z podaniem wielkości charakterystycznych (o ile mają zastosowanie);
  - 7) wykaz zastosowanych w całości lub częściowo dokumentów odniesienia;
  - 8) instrukcję eksploatacji.
4. Z uzgodnienia dokumentacji, o którym mowa w ust. 1, WDT sporządza sprawozdanie, a na uzgodnionych dokumentach umieszcza pieczęć potwierdzającą uzgodnienie.

5. Na podstawie uzgodnionych dokumentów, o których mowa w ust. 2, eksploatujący powinien sporządzić dokumentację odbiorczą i zgłosić (w uzgodnieniu z gestorem UiSW) urządzenie do przeprowadzenia przez WDT czynności odbiorczych.

§ 10. 1. W celu przeprowadzenia czynności odbiorczych poprzedzających uzyskanie decyzji na eksploatację urządzenia eksploatujący powinien przedłożyć WDT (w dwóch egzemplarzach) dokumentację odbiorczą, zawierającą:

- 1) opis techniczny urządzenia;
- 2) poświadczenie wykonania i zbadania (nie dotyczy urządzenia wcześniej eksploatowanego w innej armii);
- 3) rysunek zestawieniowy;
- 4) instrukcję eksploatacji;
- 5) o ile ma to zastosowanie:
  - a) schematy: elektryczny, hydrauliczny i pneumatyczny,
  - b) schemat układów cięgowych w mechanizmach napędowych,
  - c) kopię świadectw badania typu dla urządzeń zabezpieczających,
  - d) dokumentację uzupełniającą,
  - e) potwierdzenie prawidłowości zainstalowania urządzenia w strefie zagrożonej wybuchem.

2. Kompletna dokumentacja odbiorcza, o której mowa w ust. 1, jest podstawą do objęcia dozorem urządzenia, polegającego na nadaniu mu numeru ewidencyjnego WDT, założeniu księgi rewizyjnej i przeprowadzeniu czynności odbiorczych.

3. Egzemplarz dokumentacji, o której mowa w ust. 1, po zakończeniu czynności odbiorczych WDT zwraca eksploatującemu, a wtórnik dokumentacji jest przechowywany w archiwum WDT.

§ 11. Opis techniczny, o którym mowa w § 10 ust. 1 pkt 1, powinien zawierać co najmniej:

- 1) nazwę i adres eksploatującego;
- 2) lokalizację urządzenia;
- 3) nazwę i adres wytwórcy;
- 4) określenie rodzaju urządzenia i jego przeznaczenia;
- 5) typ urządzenia, numer fabryczny, rok budowy, oznakowanie;
- 6) parametry urządzenia i jego urządzeń zabezpieczających (o ile mają zastosowanie).

§ 12. 1. W zależności od rodzaju urządzenia dokumentacja uzupełniająca, o której mowa w § 10 ust. 1 pkt 5 lit. d, powinna zawierać co najmniej, dla:

- 1) podestów ruchomych zamontowanych na uzbrojeniu lub sprzęcie wojskowym — dodatkowe wyposażenie, jeżeli jest stosowane;
- 2) POP — schemat przyłożenia sił obciążających podczas prób technicznych;
- 3) suwnic zamontowanych na uzbrojeniu lub sprzęcie wojskowym:
  - a) wielkość rozpiętości mostu,
  - b) określenie największych nacisków kół jezdnych,
  - c) wskazanie rodzajów odbojnic i zderzaków;
- 4) urządzeń technicznych służących do manipulacji kontenerami:
  - a) diagram udźwigu,
  - b) parametry pracy, przy których współczynnik stateczności osiąga wartości minimalne;
- 5) wciągarek wykorzystywanych do przemieszczania osób lub ładunków niebezpiecznych stosowanych na statkach powietrznych, jednostkach pływających, wozach bojowych i pojazdach należących do Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej:
  - a) rysunek przedstawiający sposób zamocowania wciągarki,
  - b) schemat kinematyczny zamocowania, z podaniem podstawowych wymiarów ustroju nośnego;
- 6) wciągników i wciągarek zamontowanych na uzbrojeniu lub sprzęcie wojskowym:
  - a) określenie największych nacisków kół jezdnych,
  - b) wskazanie rodzajów odbojnic i zderzaków;
- 7) żurawi zamontowanych na uzbrojeniu lub sprzęcie wojskowym:
  - a) diagram udźwigów,
  - b) wielkość kąta obrotu wysięgnika,
  - c) parametry pracy, przy których współczynnik stateczności osiąga wartość minimalną,
  - d) dla żurawi samojezdnych — wskazanie rodzaju pracy — na podporach lub bez podpór,
  - e) dla żurawi torowych — określenie największych nacisków kół jezdnych oraz wskazanie rodzajów odbojnic i zderzaków,
  - f) dla żurawi w pokładzie statku lub pontonu — dokumentację techniczną dotyczącą ich posadowienia.

2. Dla urządzeń montowanych w miejscu eksploatacji dokumentacja uzupełniająca powinna zawierać co najmniej:

- 1) szkic sytuacyjny zmontowanego urządzenia uwzględniający w szczególności, nieujęte w rysunku zestawieniowym, rzeczywiste odległości od otoczenia, przejścia, dojścia i ewentualne elementy osłonowe;

- 2) schematy zasilania ze wskazaniem w szczególności: osprzętu, wielkości, rodzaju zabezpieczeń, rodzaju i typu przewodów zasilających;
- 3) poświadczenie prawidłowości montażu i przeprowadzonych prób pomontażowych, wystawione przez instalującego;
- 4) protokoły pomiarów rezystancji izolacji obwodów elektrycznych, skuteczności ochrony przeciwporażeniowej oraz instalacji odgromowej;
- 5) protokół odbioru części budowlanej;
- 6) protokół z pomiarów urządzeń, systemów ochronnych i aparatury, przeznaczonych do pracy w przestrzeniach zagrożonych wybuchem.

3. W przypadku wciągników poświadczenie, o którym mowa w ust. 2 pkt 3, może być wystawione przez osobę, dla której organ właściwej jednostki dozoru technicznego wydał zaświadczenie kwalifikacyjne dotyczące konserwacji.

4. W przypadku zmiany miejsca zainstalowania wymagającego demontażu i ponownego montażu urządzenia przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 3

Zakres i terminy badań technicznych

§ 13. W toku wytwarzania urządzenia WDT sprawdza wykonanie określonych materiałów i elementów stosowanych do wytwarzania tego urządzenia oraz przeprowadza następujące rodzaje badań technicznych:

- 1) badanie typu — wykonywane na wniosek wytwarzającego urządzenie lub osprzęt przed rozpoczęciem seryjnej produkcji w celu sprawdzenia i poświadczenia przez WDT, że zbadany egzemplarz reprezentatywny dla zamierzonej produkcji spełnia wymagania określone w rozporządzeniu;
- 2) badanie sprawdzające — badanie przeprowadzone w toku wytwarzania urządzenia.

§ 14. 1. Wytwarzający przygotowuje urządzenie do badania typu, o którym mowa w § 13 pkt 1, i zgłasza je do WDT.

2. Program badania typu ustala WDT.

3. Przeprowadzający badanie typu może wykorzystać lub uznać wyniki badań i opinii wykonanych przez wyspecjalizowane jednostki projektanta lub wytwarzającego bądź odpowiednią jednostkę badawczą.

4. Badaniem typu może być objęty typoszereg urządzeń; w takim przypadku poddaje się badaniom wybrane przez WDT egzemplarze z tego typoszeregu.

5. Urządzenia lub osprzęt mogą być zakwalifikowane do tego samego typoszeregu, jeżeli:

- 1) spełniają wymagania tych samych przepisów;

- 2) są wytwarzane na podstawie tej samej technologii;
- 3) posiadają te same kształty geometryczne;
- 4) są zbudowane z tych samych materiałów.

6. Badania typu powinny być przeprowadzone u wytwarzającego na stanowisku uzgodnionym z WDT lub na miejscu ustawienia urządzenia, w zależności od rodzaju urządzenia i zakresu badań.

7. W badaniach typu może uczestniczyć przedstawiciel zlecającego badanie, jako obserwator.

8. Wprowadzenie zmian w urządzeniu lub osprzęcie poddanym badaniu typu może wymagać przeprowadzenia dodatkowych badań.

§ 15. 1. Wytwarzający powinien przygotować urządzenie lub jego element do badania sprawdzającego, o którym mowa w § 13 pkt 2, i zgłosić do WDT.

2. Zakres i sposób przeprowadzenia badania sprawdzającego powinien być uzgodniony z WDT przed rozpoczęciem wytwarzania lub montażu urządzenia lub elementu.

3. Urządzenia wytwarzane seryjnie, które były poddane badaniu typu, mogą być zgłaszane przez wytwarzającego partiami do badań sprawdzających.

4. Badania sprawdzające partii urządzeń obejmują 10 % zgłoszonych w partii urządzeń, jednak nie mniej niż dwa urządzenia.

5. Wynik badań sprawdzających partii urządzeń uznaje się za pozytywny, jeżeli wyniki badań wszystkich zbadanych urządzeń są pozytywne.

6. W razie negatywnego wyniku badania jednego lub więcej urządzeń wynik badań sprawdzających partii urządzeń uznaje się za negatywny.

7. Urządzenia z partii, której badania sprawdzające dały wynik negatywny, mogą być ponownie zgłoszone do badań sprawdzających po usunięciu usterek i dokonaniu kontroli wszystkich urządzeń zgłoszonych w danej partii. Powtórne badania sprawdzające mogą być przeprowadzone, jako badania sprawdzające, na podwójnej liczbie urządzeń lub jako badanie jednostkowe.

§ 16. 1. W toku eksploatacji urządzeń WDT przeprowadza:

- 1) czynności odbiorcze — przed wydaniem pierwszej decyzji zezwalającej na eksploatację urządzenia;
- 2) badania okresowe — dla urządzeń objętych dozorem pełnym, nie rzadziej niż w terminach określonych dla danego rodzaju urządzenia w załączniku nr 1 do rozporządzenia;
- 3) badania doraźne — wynikające z bieżących potrzeb, w tym:
  - a) kontrolne — wykonywane w ramach nadzoru nad przestrzeganiem przepisów z zakresu bezpieczeństwa eksploatacji urządzeń,

- b) eksploatacyjne,
- c) powypadkowe lub poawaryjne.

2. W ramach przeprowadzania przy urządzeniach czynności i badań technicznych, o których mowa w ust. 1, WDT wykonuje:

- 1) sprawdzenie kompletności i odpowiedniości przedłożonej dokumentacji, w tym:
  - a) księgi rewizyjnej urządzenia,
  - b) dziennika konserwacji urządzenia,
  - c) protokołów pomiarów elektrycznych urządzenia wykonanych przez podmiot posiadający uprawnienia wymagane odrębnymi przepisami — w zakresie terminów ważności, z uwzględnieniem § 26 ust. 2,
  - d) zaświadczeń kwalifikacyjnych osób konserwujących i obsługujących urządzenie;
- 2) identyfikację urządzenia i sprawdzenie jego stanu technicznego oraz oznakowań;
- 3) sprawdzenie zgodności wyposażenia z przedłożoną dokumentacją;
- 4) badania techniczne (odbiorcze, okresowe, doraźne).

3. Urządzenie przedstawiane do wykonania czynności i badań, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 2 i 3 lit. a i b, powinno być całkowicie zmontowane, sprawne technicznie i przygotowane do eksploatacji, zgodnie z warunkami określonymi w rozporządzeniu, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy oraz instrukcją eksploatacji.

4. Badania techniczne, o których mowa w ust. 1 pkt 2 oraz pkt 3 lit. a i b, z zastrzeżeniem § 22 ust. 1, mają na celu sprawdzenie, czy:

- 1) zrealizowano zalecenia z poprzedniego badania;
- 2) w urządzeniach nie powstały uszkodzenia lub zmiany stanu technicznego mające wpływ na bezpieczeństwo eksploatacji;
- 3) elementy bezpieczeństwa i urządzenia ochronne są zainstalowane i pracują prawidłowo;
- 4) napisy ostrzegawcze, instrukcje i informacje są umieszczone na urządzeniu oraz czy są czytelne i zrozumiałe.

5. W przypadkach uzasadnionych stanem technicznym, intensywnością eksploatacji, warunkami eksploatacji urządzeń mającymi wpływ na bezpieczeństwo eksploatacji terminy badań określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia mogą być przez WDT skrócone.

§ 17. 1. Zakres badania odbiorczego, o którym mowa w § 16 ust. 1 pkt 1, powinien obejmować, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, przeprowadzenie co najmniej:

- 1) prób funkcjonowania (w zainstalowanej wersji montażowej) z obciążeniem wystarczającym do stwierdzenia, że sterowanie i ruchy robocze, mechanizmy oraz urządzenia zabezpieczające i ochronne działają prawidłowo;

2) prób z przeciążeniem (próba statyczna i dynamiczna) lub prób równoważnych;

3) innych badań z przeciążeniem, jeżeli zostały określone przez wytwarzającego.

2. W przypadku urządzeń posiadających świadectwo badania typu:

- 1) dopuszcza się ograniczenie prób, o których mowa w ust. 1 pkt 1, do prób bez obciążenia;
- 2) nie przeprowadza się prób z przeciążeniem, o których mowa w ust. 1 pkt 2.

3. Badania odbiorcze nie są wymagane dla urządzeń, które są oznakowane CE odnoszącym się do kompletnego, gotowego do eksploatacji urządzenia.

4. Próby, o których mowa w ust. 1, przeprowadza się dla:

- 1) POP mocowanych do raket w sposób uniemożliwiający przenoszenie innego ładunku — z wykorzystaniem makiet raket (rakiety wagowe) lub na specjalnym stanowisku badawczym;
- 2) urządzeń załadowczo-startowych raket — z wykorzystaniem makiet raket (rakiety wagowe);
- 3) mechanicznych urządzeń załadowczych torped — z wykorzystaniem torpedy treningowej.

5. Próba z obciążeniem urządzeń załadowczo-wyładowczych mostów wojskowych polega na podniesieniu przęsła mostowego z pozycji roboczej na pozycję bazową i powtórne ułożenie w pozycji roboczej. Przed wykonaniem tej próby należy sprawdzić stan techniczny przęsła mostowego.

6. Dla wciągarek wykorzystywanych do przemieszczania osób lub ładunków niebezpiecznych stosowanych na statkach powietrznych próby, o których mowa w ust. 1, powinny być wykonane podczas pobytu śmigłowca na płycie lotniska — bez prób w dynamice lotu, ze współczynnikiem 1.

§ 18. 1. Próba statyczna, o której mowa w § 17 ust. 1 pkt 2, jest wykonywana z przeciążeniem utrzymanym w czasie nie krótszym niż 60 minut.

2. Wielkość przeciążenia podczas próby statycznej odpowiada udźwigności powodującemu największe obciążenie konstrukcji nośnej pomnożonemu przez współczynnik, którego wartość przyjmuje się, z zastrzeżeniem ust. 3, jako:

- 1) 1,5 — dla urządzeń z napędem ręcznym,
- 2) 1,25 — dla pozostałych urządzeń,

jeżeli zastosowane dokumenty odniesienia nie określają inaczej.

3. W przypadku POP wielkość współczynnika, o którym mowa w ust. 2, przyjmuje się jako:

- 1) 2 — dla zawiesi linowych, łańcuchowych oraz taśm stalowych;

- 2) 1,25 — dla posiadających:
- tylko nośne elementy belkowe,
  - nośne elementy belkowe i cięgnowe,
  - konstrukcję uniemożliwiającą przeprowadzenie prób na innym urządzeniu (o większym udźwigu) niż na urządzeniu, w skład którego wchodzi.

4. W przypadku gdy jest to wymagane szczegółólną konstrukcją, należy sprawdzać odkształcenia konstrukcji nośnej w celu upewnienia się, czy ustalone wartości graniczne nie będą przekroczone.

5. Urządzeń treningowych do skoków spadochronowych wyposażonych w urządzenie chwytające przemieszczające się grawitacyjnie nie poddaje się próbie statycznej.

6. Dla urządzeń treningowych do skoków spadochronowych wyposażonych w urządzenie chwytające inne niż przemieszczające się grawitacyjnie stosuje się wielkości obciążeń próbnych określonych w ust. 2, jeżeli zastosowane dokumenty odniesienia nie określają inaczej.

7. Po zakończeniu próby należy potwierdzić, czy nie nastąpiły żadne uszkodzenia ani trwale odkształcenia konstrukcji nośnej urządzenia.

§ 19. 1. Próbę dynamiczną, o której mowa w § 17 ust. 1 pkt 2, przeprowadza się po uzyskaniu pomyślnego wyniku próby statycznej. Próbę dynamiczną przeprowadza się z przeciążeniem, wykonując ruchy robocze pojedyncze oraz kojarzone, zgodnie z instrukcją eksploatacji.

2. Próba powinna być przeprowadzona przy takich prędkościach roboczych, które nie zagrażają bezpieczeństwu przeprowadzania badania.

3. Wielkość przeciążenia powinna odpowiadać udźwigowi powodującemu największe obciążenie konstrukcji nośnej, pomnożonemu przez współczynnik, którego wartość przyjmuje się jako 1,1, jeżeli zastosowane dokumenty odniesienia nie określają inaczej.

4. Urządzenia treningowe do skoków spadochronowych wyposażone w urządzenie chwytające przemieszczające się grawitacyjnie poddaje się próbie dynamicznej z przeciążeniem o współczynniku 1,25. Wielkości obciążeń próbnych stosuje się, jeżeli zastosowane dokumenty odniesienia nie określają inaczej.

5. Po zakończeniu próby należy potwierdzić, czy sterowanie i ruchy robocze, urządzenia zabezpieczające i urządzenia ochronne funkcjonują prawidłowo oraz czy po jej zakończeniu nie nastąpiły żadne uszkodzenia lub trwale odkształcenia konstrukcji nośnej urządzenia.

§ 20. 1. Jeżeli program prób i badań ustalony przez wytwarzającego nie przewidywa inaczej, to zakres badania okresowego, o którym mowa w § 16 ust. 1 pkt 2, powinien obejmować co najmniej:

- ogłędziny w miejscach dostępnych;
- przeprowadzenie prób funkcjonowania w zainstalowanej wersji montażowej z obciążeniem wystarczającym dla stwierdzenia, że sterowanie i ruchy robocze, mechanizmy i urządzenia zabezpieczające oraz ochronne działają prawidłowo, z zastrzeżeniem ust. 2;
- sprawdzenie opisów i oznaczeń dźwigni i przyrządów sterowniczych, czy są zgodne z instrukcją eksploatacji, a ruchy robocze są prawidłowe.

2. Próby funkcjonowania POP przeprowadzane są bez obciążenia.

§ 21. 1. Zakres badania doraźnego kontrolnego, o którym mowa w § 16 ust. 1 pkt 3 lit. a, obejmuje czynności określone w § 20, przy czym przeprowadzenie prób funkcjonowania urządzenia w zainstalowanej wersji montażowej odbywa się bez obciążenia.

2. W przypadkach uzasadnionych stanem bezpieczeństwa badanie doraźne kontrolne może być rozszerzone przez WDT o próby funkcjonowania z obciążeniem.

§ 22. 1. Badanie doraźne eksploatacyjne, o którym mowa w § 16 ust. 1 pkt 3 lit. b, jest wykonywane na wniosek eksploatującego urządzenie i ma dodatkowo na celu sprawdzenie, czy wymiana elementu, naprawa, modernizacja, demontaż i ponowny montaż na nowym miejscu pracy nie mają wpływu na bezpieczną eksploatację.

2. Badanie doraźne eksploatacyjne przeprowadza się po:

- wymianie:
  - ciągien nośnych,
  - urządzeń chwytających,
  - zespołu napędowego lub elementów zespołu napędowego, działającego na zasadzie sprzężenia ciernego,
  - mechanizmu podnoszenia lub mechanizmu zmiany wysięgu,
  - elementów bezpieczeństwa i urządzeń ochronnych, w szczególności ogranicznika prędkości, urządzeń chwytanych, ogranicznika obciążenia lub systemu ryglowania;
- naprawie mechanizmu podnoszenia lub mechanizmu zmiany wysięgu;
- naprawie konstrukcji nośnej lub jego elementów;
- modernizacji uzgodnionej wcześniej z WDT;
- zmianie miejsca pracy urządzenia wymagającej jego demontażu i ponownego montażu;
- zmianie eksploatującego;
- przypadkach uzasadnionych niewłaściwym stanem technicznym urządzenia.

3. Badanie doraźne eksploatacyjne może być przeprowadzone również w innych niż określone w ust. 2 przypadkach, na wniosek eksploatującego, po uzgodnieniu jego zakresu z WDT.

4. Zakres badania doraźnego eksploatacyjnego obejmuje czynności określone w § 20 oraz, o ile ma zastosowanie:

- 1) sprawdzenie niezbędnych: rysunków i obliczeń oraz schematów elektrycznych, hydraulicznych i pneumatycznych;
- 2) sprawdzenie dokumentacji uzupełniającej;
- 3) sprawdzenie prawidłowości zainstalowania i przeznaczenia, zgodnie z instrukcją eksploatacji;
- 4) przeprowadzenie prób z przeciążeniem (próba statyczna i dynamiczna) lub prób równoważnych.

§ 23. 1. Badanie doraźne powypadkowe lub powaryjne, o którym mowa w § 16 ust. 1 pkt 3 lit. c, WDT przeprowadza po otrzymaniu zawiadomienia lub informacji dotyczącej niebezpiecznego uszkodzenia lub nieszczęśliwego wypadku związanego z eksploatacją urządzenia.

2. Zakres dokumentacji wymaganej do przeprowadzenia badania, o którym mowa w ust. 1, oraz zakres tego badania ustala WDT tak, aby było możliwe określenie stanu technicznego urządzenia oraz przyczyn nieszczęśliwego wypadku lub niebezpiecznego uszkodzenia związanego z jego eksploatacją.

§ 24. 1. Formy dozoru technicznego i maksymalne terminy badań okresowych określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

2. Terminy badań doraźnych kontrolnych urządzeń objętych dozorem ograniczonym określa Szef WDT.

3. Dla urządzeń objętych dozorem uproszczonym w fazie ich eksploatacji nie wykonuje się badań okresowych i doraźnych kontrolnych.

§ 25. 1. Terminy badań okresowych, o których mowa w § 24 ust. 1, wyznacza się, podając miesiąc i rok, przy czym termin pierwszego badania okresowego ustala się od daty wydania pierwszej decyzji zezwalającej na eksploatację tego urządzenia, z uwzględnieniem wykonanych wcześniej czynności dozorowych.

2. Na uzasadniony wniosek eksploatującego:

- 1) termin kolejnego badania okresowego może być ustalony od daty wykonania badania doraźnego eksploatacyjnego, jeżeli badanie to obejmowało pełny zakres badania okresowego;
- 2) badanie okresowe może być przeprowadzone, do sześciu miesięcy przed wyznaczonym terminem, pod warunkiem że termin badania zostanie uzgodniony przez eksploatującego z WDT z 14-dniowym wyprzedzeniem.

Rozdział 4

Eksploatacja

§ 26. 1. Eksploatujący w celu bezpiecznej eksploatacji powinien:

- 1) użytkować urządzenie tylko wtedy, gdy posiada wydaną przez WDT decyzję zezwalającą na jego eksploatację;
- 2) użytkować urządzenie zgodnie z instrukcją eksploatacji i zasadami określonymi w rozporządzeniu;
- 3) wyposażyć urządzenie w stanowiskową instrukcję obsługi, opracowaną na podstawie instrukcji eksploatacji i dostępną dla osób obsługujących;
- 4) utrzymywać urządzenie we właściwym, niebudzącym zastrzeżeń, stanie technicznym;
- 5) stosować odpowiednie środki zapewniające bezpieczeństwo eksploatacji;
- 6) dobierać odpowiednie zawiesia, w tym POP, z uwzględnieniem rodzaju i wartości przewidywanych obciążeń, miejsc uchwytu, sposobu podwieszania ładunku oraz warunków środowiskowych;
- 7) zapewnić właściwą obsługę i konserwację;
- 8) przechowywać księgę rewizyjną i dziennik konserwacji urządzenia;
- 9) pisemnie zgłaszać urządzenie przygotowane do badania doraźnego do WDT;
- 10) niezwłocznie zawiadamiać WDT o każdym niebezpiecznym uszkodzeniu lub nieszczęśliwym wypadku związanym z eksploatacją urządzenia.

2. W przypadku urządzenia wyposażonego w aparaty elektryczne eksploatujący powinien zapewnić wykonywanie, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej:

- 1) pomiarów rezystancji izolacji:
  - a) nie rzadziej niż raz w roku — dla urządzenia pracującego w pomieszczeniach lub strefach zagrożonych wybuchem albo wyziewami żrącymi oraz dla urządzenia pracującego na otwartym powietrzu,
  - b) nie rzadziej niż raz na dwa lata — dla urządzenia pracującego w warunkach innych niż wymienione w lit. a;
- 2) pomiarów rezystancji uziemień roboczych (jeżeli jest to wymagane) oraz skuteczności ochrony przeciwporażeniowej:
  - a) nie rzadziej niż raz w roku — dla urządzenia pracującego na otwartym powietrzu lub w pomieszczeniach bardzo wilgotnych, gorących lub z wyziewami żrącymi,
  - b) nie rzadziej niż raz na dwa lata — dla urządzenia pracującego w warunkach innych niż wymienione w lit. a.

3. Niezależnie od terminów pomiarów, o których mowa w ust. 2, powinny być wykonane pomiary każdorazowo po wprowadzeniu zmian lub wykonaniu prac w instalacji elektrycznej, przestawieniu i zmontowaniu urządzenia na nowym miejscu oraz we wszystkich przypadkach, gdy możliwe jest przypuszczenie, że stan izolacji lub ochrony przeciwporażeniowej uległ pogorszeniu lub wystąpiły uszkodzenia.

§ 27. 1. Urządzenie mogą obsługiwać osoby, które:

- 1) posiadają kwalifikacje dla poszczególnych stanowisk lub zawodów, jeżeli takie kwalifikacje są wymagane odrębnymi przepisami;
- 2) odbyły przeszkolenie w odpowiednim zakresie i wykazały się znajomością instrukcji eksploatacji, praktycznymi umiejętnościami obsługi urządzenia.

2. Do obowiązków obsługującego należy przestrzeganie instrukcji eksploatacji urządzenia w zakresie obsługi.

§ 28. 1. Urządzenia powinny konserwować osoby, które posiadają kwalifikacje dla poszczególnych stanowisk lub zawodów, jeżeli takie kwalifikacje są wymagane odrębnymi przepisami.

2. Do obowiązków konserwującego, z uwzględnieniem ust. 3, należy w szczególności:

- 1) przestrzeganie instrukcji eksploatacji urządzenia w zakresie obsługi i konserwacji;
- 2) dokonywanie przeglądów konserwacyjnych, w tym sprawdzanie:
  - a) stanu technicznego mechanizmów napędowych, układów hamulcowych oraz cięgien nośnych i ich zamocowań,
  - b) działania elementów bezpieczeństwa i urządzeń ochronnych oraz ograniczników ruchowych,
  - c) działania urządzeń sterujących, sygnalizacyjnych i oświetleniowych,
  - d) prawidłowości obsługi;
- 3) sprawdzenie przez oględziny, nie rzadziej niż co 12 miesięcy, jeżeli w instrukcji eksploatacji nie ustalono innych terminów, stanu:
  - a) konstrukcji nośnej, w szczególności połączeń spawanych, nitowanych i rozłącznych,
  - b) toru jezdnego,
  - c) instalacji ochrony przeciwporażeniowej;
- 4) bieżące usuwanie usterek i innych nieprawidłowości w działaniu;
- 5) prowadzenie dziennika konserwacji, w którym powinien on odnotowywać datę oraz potwierdzić podpisem zakres, wyniki przeglądów i wykonywanych czynności;

6) bezzwłoczne powiadomianie eksploatującego o nieprawidłowościach, które spowodowały konieczność wyłączenia urządzenia z eksploatacji, i dokonywanie odpowiedniego wpisu do dziennika konserwacji.

3. W przypadku zmian lokalizacji urządzenia, związanych z demontażem i ponownym montażem urządzenia, do obowiązków konserwującego należy:

- 1) sprawdzenie stanu technicznego mechanizmów napędowych cięgien i ich zamocowań;
- 2) sprawdzenie zgodności montażu z dokumentacją;
- 3) sprawdzenie poprawności działania elementów bezpieczeństwa i urządzeń ochronnych;
- 4) przeprowadzenie prób ruchowych bez obciążenia i z obciążeniem nominalnym;
- 5) odnotowanie w dzienniku konserwacji wyniku przeprowadzonych czynności.

4. Konserwujący w ramach przydzielonych czynności może, bez uzgodnienia z WDT, dokonać wymiany elementów urządzenia, jeżeli mają one parametry techniczne i charakterystyki takie jak elementy wymieniane, z uwzględnieniem § 22 ust. 2 pkt 1.

§ 29. Przeglądy konserwacyjne powinny być wykonywane nie rzadziej niż w terminach określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia, jeżeli wytwarzający nie określił inaczej w instrukcji eksploatacji urządzenia lub w terminach nakazanych przez inspektora WDT z powodów określonych w protokole z badania.

§ 30. Eksploatacja urządzenia w pobliżu napowietrznych linii elektroenergetycznych może się odbywać pod warunkiem zachowania minimalnych odległości określonych w przepisach dotyczących tych linii.

§ 31. 1. Za zgodą WDT dopuszcza się inne zastosowanie urządzenia niż określono w instrukcji eksploatacji lub w warunkach kolizyjnej lokalizacji.

2. Eksploatujący w przypadku, o którym mowa w ust. 1, powinien uzgodnić z WDT instrukcję zawierającą co najmniej:

- 1) szkic sytuacyjny;
- 2) wskazanie możliwych elementów kolizyjnych;
- 3) informację o zastosowanych technicznych i organizacyjnych środkach zabezpieczających.

3. Obsługujący urządzenie powinien pozostawać w ciągłym kontakcie z osobą kierującą ładunkiem, w przypadku gdy nie może on obserwować całej drogi, jaką pokonuje ładunek.

4. W przypadku eksploatacji w warunkach kolizyjnej lokalizacji eksploatujący powinien zapewnić środki organizacyjne zapobiegające możliwym kolizjom urządzenia i ładunku.

5. W przypadku gdy ładunek ma być podniesiony przez dwa lub więcej urządzeń, instrukcja, o której mowa w ust. 2, powinna zawierać procedurę zapewniającą właściwą koordynację pracy współpracujących urządzeń.

6. W przypadku podnoszenia osób przez urządzenie niezaprojektowane specjalnie do tego celu, należy zapewnić spełnienie odpowiednio wymogów określonych w ust. 1 i 2.

§ 32. Podczas eksploatacji urządzenia należy także uwzględnić wymagania określone w odrębnych przepisach, dotyczące:

- 1) torów, na których przewidziana jest eksploatacja urządzenia poruszającego się po nich, w tym:
  - a) dopuszczalnych obciążeń tych torów,
  - b) warunków pracy w pobliżu sieci energetycznej,
  - c) warunków ochrony przeciwporażeniowej dla danego odcinka pracy,
  - d) ruchu innych urządzeń w pobliżu;
- 2) urządzeń podwodnych będących elementem torów jezdnych;
- 3) zamknięcia torów i wyłączenia sieci elektrycznej spod napięcia w czasie dokonywania przeglądów i napraw;
- 4) ruchu innych urządzeń na tych samych torach lub znajdujących się w strefie działania, oraz uwzględnić ustalenia dotyczące współdziałania tych urządzeń.

§ 33. 1. Eksploatujący, w wyznaczonym terminie i w uzgodnieniu z WDT, przygotowuje urządzenie do badania w zakresie niezbędnym do jego przeprowadzenia.

2. Badania przeprowadzane na rzecz eksploatującego powinny być wykonywane z udziałem obsługującego, konserwującego urządzenie oraz w obecności przedstawiciela eksploatującego (zgłaszającego urządzenie do badań).

3. W przypadku wciągarek wykorzystywanych do przemieszczania osób lub ładunków niebezpiecznych stosowanych na statkach powietrznych przygotowuje i zgłasza je do badań technicznych zakład uprawniony przez WDT.

§ 34. 1. Urządzenie przedstawione do badań powinno być całkowicie zmontowane, sprawne technicznie w stanie gotowym do eksploatacji, zgodnie z warunkami określonymi w rozporządzeniu i instrukcji eksploatacji.

2. Zgłaszający urządzenie do badania powinien zapewnić:

- 1) odpowiednią dokumentację w zakresie niezbędnym do wykonania tego badania;
- 2) dostęp do urządzenia;
- 3) odpowiednie i bezpieczne warunki pracy;
- 4) wyposażenie i obsługę techniczną niezbędną do przeprowadzenia badań.

3. Podczas przygotowywania stanowiska pracy i urządzeń oraz ich osprzętu do badań należy przestrzegać zasad dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy oraz wymagań określonych w instrukcji eksploatacji.

Rozdział 5

Naprawa lub modernizacja

§ 35. 1. Naprawa lub modernizacja urządzenia powinna być dokonana przez przedsiębiorcę posiadającego uprawnienie wydane przez WDT, na podstawie uprzedniego uzgodnienia z WDT dokumentacji naprawczej lub modernizacyjnej.

2. Wykonanie naprawy lub modernizacji powinno być pisemnie potwierdzone przez wykonawcę.

3. Po zakończeniu naprawy lub modernizacji należy przeprowadzić badanie doraźne eksploatacyjne, zgodnie z § 22.

Rozdział 6

Przepis przejściowy i końcowy

§ 36. Urządzenia, których tok projektowania lub wytwarzania rozpoczął się przed dniem wejścia w życie rozporządzenia, mogą być projektowane i wytwarzane na podstawie dotychczasowych przepisów.

§ 37. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Obrony Narodowej: *B. Klich*

Załączniki do rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej
z dnia 25 marca 2010 r. (poz. 383)

Załącznik nr 1

FORMY DOZORU TECHNICZNEGO ORAZ TERMINY BADAŃ OKRESOWYCH

Lp.	Rodzaje specjalistycznych urządzeń transportu bliskiego	Formy dozoru technicznego	Terminy badań
1	Urządzenia wykonane w całości lub częściowo w wersji przeciwwybuchowej	pełny	1 rok
2	Urządzenia przeznaczone do przemieszczania ładunków niebezpiecznych	pełny	1 rok
3	Mechaniczne urządzenia załadowcze torped	pełny	3 lata
4	Mechaniczne urządzenia załadowczo-startowe rakiet	pełny	3 lata
5	Podesty ruchome przejezdne, wiszące, masztowe	pełny	1 rok
6	Podesty ruchome stacjonarne, załadowcze	ograniczony	–
7	Pomocniczy osprzęt podnośny (POP)	pełny	2 lata
8	Suwnice	z napędem ręcznym	ograniczony
9		z napędem mechanicznym	pełny
10	Urządzenia techniczne służące do manipulacji kontenerami (UMK)	pełny	2 lata
11	Urządzenia treningowe do skoków spadochronowych	pełny	1 rok
12	Urządzenia załadowczo-wyładowcze mostów wojskowych	pełny	3 lata
13	Wciągarki i wciągniki z napędem elektrycznym jednofazowym do 1 000 kg	uproszczony	–
14	Wciągarki i wciągniki z napędem mechanicznym	ograniczony	–
15	Wciągarki i wciągniki z napędem ręcznym	o udźwigu do 2 000 kg	uproszczony
16		o udźwigu powyżej 2 000 kg	ograniczony
17	Wciągarki wykorzystywane do przemieszczania osób lub ładunków niebezpiecznych stosowanych na statkach powietrznych, jednostkach pływających, wozach bojowych i pojazdach należących do SZRP	ograniczony	–
18	Żurawie samojezdne, wieżowe, szynowe, pływające i pokładowe, szybkomontujące żurawie przewożne oraz przenośne o udźwigu powyżej 3 200 kg	pełny	3 lata
19	Żurawie stacjonarne, przewożne inne niż szybkomontujące i przenośne o udźwigu do 3 200 kg	ograniczony	–
20	Żurawie z napędem ręcznym	o udźwigu do 2 000 kg	uproszczony
21		o udźwigu powyżej 2 000 kg	ograniczony

TERMINY PRZEGLĄDÓW KONSERWACYJNYCH

Lp.	Rodzaje specjalistycznych urządzeń transportu bliskiego	Terminy przeglądów konserwacyjnych
1	Urządzenie wykonane w całości lub częściowo w wersji przeciwwybuchowej	co 30 dni
2	Urządzenie przeznaczone do przemieszczania ładunków niebezpiecznych	co 30 dni
3	Mechaniczne urządzenia załadowcze torped	co 30 dni
4	Mechaniczne urządzenia załadowczo-startowe rakiet	co 30 dni
5	Podesty ruchome przejezdne, wiszące, masztowe	co 30 dni
6	Podesty ruchome stacjonarne	co 60 dni
7	Podesty ruchome załadowcze	co 180 dni
8	Pomocniczy osprzęt podnośny (POP)	co 30 dni
9	Suwnice z napędem mechanicznym	co 30 dni
10	Suwnice z napędem ręcznym	co 90 dni
11	Urządzenia techniczne służące do manipulacji kontenerami (UMK)	co 30 dni
12	Urządzenia treningowe do skoków spadochronowych	co 30 dni
13	Urządzenia załadowczo-wyładowcze mostów wojskowych	co 60 dni
14	Wciągarki i wciągniki z napędem mechanicznym	co 30 dni
15	Wciągarki i wciągniki z napędem ręcznym	co 90 dni
16	Wciągarki wykorzystywane do przemieszczania osób lub ładunków niebezpiecznych stosowanych na statkach powietrznych, jednostkach pływających, wozach bojowych i pojazdach należących do SZRP	co 30 dni
17	Żurawie samojezdne, wieżowe, szynowe, pływające i pokładowe oraz szybko montujące żurawie przewożne	co 30 dni
18	Żurawie stacjonarne, przenośne i przewożne inne niż szybko montujące	co 60 dni
19	Żurawie z napędem ręcznym	co 90 dni